

„Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Milejewo 2020+”

część II

Wybór obszaru

Opracowany przez Polską Kompanię Doradczą Sp. z o.o.

Dr Rafał Kućmański

Emil Słodownik

Milejewo 2015

Spis treści

1. Wstęp	3
2. Obszary kryzysowe	7
2.1. Podstawowe założenia do wyboru nowego obszaru kryzysowego	7
2.2. Gęstość zaludnienia	8
2.3. Poziom ubóstwa	10
2.4. Poziom bezrobocia (długotrwałego)	12
2.5. Trendy demograficzne	14
2.6. Poziom edukacji, braki w umiejętnościach	16
2.7. Poziom przestępczości i naruszeń prawa	17
2.8. Poziom aktywności gospodarczej	19
2.9. Szczególnie zniszczone otoczenie - budynki do rozbioru	20
3. Podsumowanie	21
4. Mapy obszarów podlegających rewitalizacji	25
5. Ankiety rewitalizacyjne	28
5.1. Formularz ankietowy	28
5.2. Ocena wskaźników społeczno-gospodarczych	32
5.3. Ubóstwo - przyczyny	33
5.4. Długotrwałe bezrobocie – propozycje rozwiązań problemu	34
5.5. Negatywne trendy demograficzne - propozycje rozwiązań problemu	35
5.6. Poziom wykształcenia, a możliwości pozyskania stałego zatrudnienia	36
5.6.1. Propozycje rozwiązań problemu	37
5.7. Bezpieczeństwo mieszkańców – propozycje rozwiązań problemu	38
5.8. Wzrost aktywności gospodarczej – propozycje rozwiązań problemu	39
6. Spis rysunków, tabel i wykresów	40
6.1. Spis rysunków	40
6.2. Spis tabel	40
6.3. Spis wykresów	40

1. Wstęp

Początek procesów rewitalizacyjnych w Polsce datuje się na lata 90. XX w., choć pewne, nieokreślone „rewitalizacją” działania tego typu podejmowano wcześniej. Proces ten nabrał tempa po akcesji Polski do Unii Europejskiej i uruchomieniu środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Wśród wymagań stawianych przed gminami dążącymi do rewitalizacji swoich obszarów zdegradowanych z wykorzystaniem środków EFRR znalazł się między innymi obowiązek podejmowania działań w oparciu o Lokalny Program Rewitalizacji (LPR). W kolejnej perspektywie finansowej na lata 2007 – 2013 Instytucje Zarządzające Regionalnymi Programami Operacyjnymi utrzymały ten obowiązek wydając własne wytyczne w zakresie przygotowania LPR. U progu kolejnej perspektywy finansowej, wobec znaczących zmian w architekturze unijnych funduszy (m.in dwufunduszowość), rewitalizacja staje się jednym z podstawowych aspektów rozwoju społeczno-gospodarczego całych obszarów miejskich.

Według wcześniejszych definicji (w okresie 2007-2013) rewitalizacja to kompleksowy, skoordynowany, wieloletni, prowadzony na określonym obszarze proces przemian przestrzennych, technicznych, społecznych i ekonomicznych, inicjowany przez samorząd terytorialny (głównie lokalny); poprzez nadanie mu nowej jakości funkcjonalnej i stworzenie warunków do jego rozwoju, w oparciu o charakterystyczne uwarunkowania endogeniczne.

W nowym okresie programowania pojęcie rewitalizacji definiuje się znacznie szerzej, głównie poprzez projektowe założenia wynikające z „Ustawy o rewitalizacji obszarów zdegradowanych oraz o zmianie niektórych innych ustaw”, „Narodowego Plan Rewitalizacji 2022” (oba dokumenty są na etapie projektu i założeń) oraz „Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020”.

Obecnie poprzez rewitalizację należy rozumieć wyprowadzenie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, poprzez przedsięwzięcia całościowe (integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki), skoncentrowanie terytorialne i prowadzone we współpracy ze społecznością lokalną, w sposób zaplanowany oraz zintegrowany przez określenie i

realizację programów rewitalizacji. Za obszar zdegradowany uznano obszar, na którym zidentyfikowano sytuację kryzysową. Tę ostatnią zdefiniowano jako sytuację, w której mierniki poziomu rozwoju społecznego, gospodarczego i przestrzennego (infrastrukturalnego lub środowiskowego) są na niskim poziomie lub obserwuje się ich silną tendencję spadkową. Za stan kryzysowy można uznać także sytuację występowania intensywnych (z dużym natężeniem) problemów społecznych, gospodarczych i przestrzennych.

To istotna zmiana do podejścia w zakresie rewitalizacji. Po pierwsze działania rewitalizacyjne będą obejmować zintegrowane działania obejmujące **kompleksową rewitalizację społeczną, gospodarczą i przestrzenną**. Dobranie odpowiedniego zestawu działań zależy od sytuacji na danym obszarze miejskim wymagającym rewitalizacji.

Zgodnie z założeniami do ustawy o rewitalizacji z dnia 2 marca 2015r. aspekty społeczne będą „kluczowe i nadrzędne” w stosunku do wszystkich projektowanych rozwiązań na danym obszarze. W przedmiotowych założeniach podstawowym czynnikiem definiującym obszary zdegradowane ma być stwierdzony/rozpoznany problem społeczny, a dodatkowo gospodarcze, techniczne czy przestrzenne. Ustawodawca za podstawę takiego podejścia do rewitalizacji wskazuje na unikanie problemu z tworzeniem jednowymiarowych projektów, dotyczących np. tylko działań infrastrukturalnych, obejmujących m.in. działania na rzecz aktywizacji środowisk zagrożonych wykluczeniem i ubogich oraz poprawy dostępu do usług.

Kwestie gospodarcze obejmą wsparcie przedsiębiorczości i samozatrudnienia, wspieranie ekonomii społecznej, podejmowanie lokalnych inicjatyw na rzecz zatrudnienia oraz wspierania mobilności pracowników.

W zakres rewitalizacji przestrzennej wchodzi zadania dotyczące optymalizacji gospodarowania przestrzenią i zasobami środowiskowymi, głównie poprzez nadanie priorytetu inwestycjom typu brownfield, zamiast greenfield, głęboką przebudowę i adaptację zdegradowanych obiektów do pełnienia nowych funkcji, np. kulturalnych, rekreacyjnych, społecznych, gospodarczych oraz rekultywację terenów zdegradowanych na cele przyrodnicze. Ponadto zasadniczym elementem w zakresie inwestycji, wynikającym z załącznika do „Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020”, jest konieczność „eliminacji możliwości realizacji wybiórczych inwestycji”. Prowadzone działania inwestycyjne nie mogą mieć charakteru wyłącznie prac remontowych czy modernizacyjnych, związanych z poprawą estetyki, które nie wpłyną w sposób istotny na zamiany strukturalne w obszarze zdegradowanym.

Wraz z wejściem w życie „Ustawy o rewitalizacji obszarów zdegradowanych oraz o zmianie niektórych innych ustaw” rewitalizacja ma być **zadaniem własnym gminy**. Rewitalizacja jako zadanie własne gminy nie będzie zadaniem obowiązkowym – projektowana ustawa o rewitalizacji nie nałoży na gminy obowiązku uchwalania i realizacji gminnych programów rewitalizacji (są wymagane wytycznymi wynikającymi z Programów Operacyjnych na lata 2014-2020). Zmiana ta nie wprowadza nowego zadania własnego gminy, obciążając ją obowiązkami dotychczas nie realizowanymi, lecz jedynie sankcjonuje i porządkuje obecnie istniejący stan faktyczny w tym zakresie.

Jednym z kluczowych elementów działań rewitalizacyjnych proponowanych w projekcie jest zapewnienie włączenia lokalnych społeczności w procesy programowania oraz realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Konieczne dla osiągnięcia celów jest nawiązanie dialogu z szerokim kręgiem interesariuszy i przeprowadzanie transparentnego procesu konsultacji społecznych. Ponadto, na etapie realizacji gminnego programu rewitalizacji, zakłada się powołanie Komitetu Rewitalizacji (do trzech miesięcy po uchwaleniu programu) jako forum dialogu, opiniującego realizację Programu, złożonego z szerokiego spektrum przedstawicieli lokalnej społeczności. Komitet Rewitalizacji nie będzie miał żadnych uprawnień wykonawczych i kontrolnych wobec organów gminy – posiadać będzie wyłącznie kompetencje opiniodawcze i doradcze.

W skład Komitetu winni wejść przedstawiciele wybrani przez:

- a) grupy interesariuszy (w szczególności przez: właścicieli nieruchomości, organizacje pozarządowe, użytkowników wieczystych i samoistnych posiadaczy nieruchomości położonych na obszarze zdegradowanym);
- b) mieszkańców obszarów zdegradowanych nie będących właścicielami/użytkownikami nieruchomości oraz innych zainteresowanych mieszkańców gminy;
- c) radę gminy;
- d) wójta.

Ostatnim niezwykle ważnym elementem jest fakt, że ustawa ograniczy łączną powierzchnię obszarów wyznaczonych do rewitalizacji do maksymalnie 20% powierzchni gminy oraz poprzez objęcie nimi maksymalnie 30% mieszkańców gminy. Wskazane powyżej wartości graniczne dla programu rewitalizacji zostały ujęte w załączniku do „Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020” z dnia 26 marca 2015 roku oraz w założeniach ustawy o rewitalizacji z dnia 2 marca 2015 roku.

W tzw. okresie przejściowym obecnie obowiązujące lokalne programy rewitalizacji, których treść jest zgodna z wymogami określonymi przez przepisy projektowanej ustawy dla gminnych programów rewitalizacji, będą mogły być wykorzystane na potrzeby realizacji procesów rewitalizacji. Ustawa pozwoli w określonym okresie przejściowym na przekształcenie lokalnych programów rewitalizacji w gminne programy rewitalizacji w uproszczonej procedurze. Alternatywnie gmina będzie mogła w okresie przejściowym (do 2020 lub 2022 roku) realizować obowiązujący lokalny program rewitalizacji, nie korzystając z projektowanych rozwiązań prawnych.

W związku z powyższym decyzja o powołaniu Komitetu Strategicznego oraz opracowania gminnego programu rewitalizacji zostanie podjęta po wejściu w życie wspomnianej ustawy.

2. Obszary kryzysowe

2.1. Podstawowe założenia do wyboru nowego obszaru kryzysowego

Dobór obszaru został poprzedzony analizą nw. wskaźników społeczno-gospodarczo-przestrzennych (które wynikają z zapisów założeń ustawy o rewitalizacji oraz wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020):

1. gęstość zaludnienia
2. poziom ubóstwa
3. poziom bezrobocia (długotrwałego)
4. niestabilne trendy demograficzne
5. poziom edukacji, braki w umiejętnościach
6. poziom przestępczości i naruszeń prawa
7. poziom aktywności gospodarczej
8. szczególnie zniszczone otoczenie - budynki do rozbiórki

Warunki brzegowe:

Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 nakładają brzegowe warunki dla programów rewitalizacji. Obszary, które mogą być objęte lokalnym programem rewitalizacji w myśl zapisów projektu wytycznych mogą obejmować łącznie maksymalnie 20% powierzchni gminy oraz maksymalnie 30% mieszkańców gminy.

Metodyka pracy:

Do analizy i w konsekwencji wyboru obszaru kryzysowego przyjęto metodę pozycjonowania obszarów pod kątem występowania poszczególnych wskaźników społeczno-gospodarczo-przestrzennych.

2.2. Gęstość zaludnienia

Wskaźnik gęstości zaludnienia obliczony został na podstawie danych pozyskanych z Urzędu Gminy Milejewo. Tereny poddane analizie wyznaczono na podstawie granic obszarów zabudowanych dla poszczególnych miejscowości. Włączenie do przedmiotowego badania całości gruntów, w tym zwłaszcza użytków rolnych stanowiących ponad 65% powierzchni gminy, spowodowałoby przekłamania w prawidłowej analizie danych. Wśród badanych obszarów najwyższa gęstość zaludnienia występuje na obszarach:

1. Stoboje
2. Zalesie
3. Piastowo
4. Majewo
5. Kamiennik Wielki

Obszary o najmniejszej gęstości zaludnienia to:

1. Wilkowo
2. Jagodnik
3. Huta Żuławska
4. Pomorska Wieś
5. Rychnowy

Tabela 1. Powierzchnia obszarów i gęstość zaludnienia

I.p.	nazwa obszaru	powierzchnia całkowita (ha)	powierzchnia jako % powierzchni gminy Milejewo	powierzchnia terenów zabudowanych (ha)	powierzchnia jako % powierzchni gminy Milejewo	osoby zameldowane na pobyt stały i czasowy	osoby zameldowane jako % ludności gminy Milejewo	gęstość zaludnienia (osoby/km²)
1.	Huta Żuławska	527,59	5,50%	40,5079	0,42%	146	4,37%	360,42
2.	Jagodnik	465,74	4,85%	59,5972	0,62%	185	5,54%	310,42
3.	Majewo	963,27	10,03%	32,0119	0,33%	230	6,89%	718,48
4.	Milejewo	1 034,03	10,77%	111	1,16%	701	20,99%	631,53
5.	Kamiennik Wielki	1 192,50	12,42%	79,4348	0,83%	556	16,65%	699,95
6.	Ogrodniki	962,07	10,02%	64,9266	0,68%	367	10,99%	565,25
7.	Piastowo	316,88	3,30%	14,7834	0,15%	141	4,22%	953,77
8.	Pomorska Wieś	1 024,89	10,67%	52,875	0,55%	276	8,27%	521,99
9.	Rychnowy	352,71	3,67%	14,6842	0,15%	83	2,49%	565,23
10.	Stoboje	313,58	3,27%	13,0122	0,14%	210	6,29%	1 613,87
11.	Wilkowo	1 099,54	11,45%	91,9811	0,96%	107	3,20%	116,33
12.	Zajączkowo	595,61	6,20%	26,7751	0,28%	153	4,58%	571,43
13.	Zalesie	752,68	7,84%	16,3087	0,17%	184	5,51%	1 128,23

Źródło: opracowanie własne, na podstawie danych Urzędu Gminy Milejewo.

2.3. Poziom ubóstwa

Poziom ubóstwa został obliczony na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Elblągu. Jako wskaźnik go wyznaczający przyjęto liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w przeliczeniu na 100 mieszkańców. Według poniższego zestawienia obszary odznaczające się najwyższym poziomem ubóstwa to:

1. Stoboje
2. Zalesie
3. Zajączkowo
4. Ogrodniki
5. Pomorska Wieś

Obszary odznaczające się najniższym poziomem ubóstwa to:

1. Milejewo
2. Jagodnik
3. Wilkowo
4. Majewo
5. Huta Żuławska

Tabela 2. Poziom ubóstwa

I.p.	nazwa obszaru	liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w 2014 r.	liczba rodzin w przeliczeniu na 100 mieszkańców w 2014 r.	liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w 2014 r.	liczba osób w rodzinach w przeliczeniu na 100 mieszkańców w 2014 r.	liczba rodzin korzystająca z pomocy z powodu ubóstwa w 2014 r.	liczba rodzin korzystających z pomocy z powodu ubóstwa w przeliczeniu na 100 mieszkańców	liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej w 2014 r.	liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 100 mieszkańców
1.	Huta Żuławska	5	3,42	14	9,59	5	3,42	14	9,59
2.	Jagodnik	5	2,70	12	6,49	5	2,70	12	6,49
3.	Majewo	7	3,04	14	6,09	7	3,04	14	6,09
4.	Milejewo	18	2,57	73	10,41	18	2,57	73	10,41
5.	Kamiennik Wielki	30	5,40	72	12,95	30	5,40	72	12,95
6.	Ogrodniki	22	5,99	57	15,53	22	5,99	57	15,53
7.	Piastowo	7	4,96	14	9,93	7	4,96	14	9,93
8.	Pomorska Wieś	15	5,43	41	14,86	15	5,43	41	14,86
9.	Rychnowy	3	3,61	8	9,64	3	3,61	8	9,64
10.	Stoboje	23	10,95	61	29,05	23	10,95	61	29,05
11.	Wilkowo	3	2,80	7	6,54	3	2,80	7	6,54
12.	Zajączkowo	10	6,54	28	18,30	10	6,54	28	18,30
13.	Zalesie	13	7,07	36	19,57	13	7,07	36	19,57

Źródło: opracowanie własne, na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy w Milejewie.

2.4. Poziom bezrobocie (długotrwałe)

Dane na temat bezrobocia pozyskano z Powiatowego Urzędu Pracy w Elblągu. Struktura bezrobocia w obszarach objętych badaniami wykazała, że we wszystkich miejscowościach odsetek osób długotrwale bezrobotnych przekracza 50% ogólnej liczby mieszkańców, którzy nie posiadają zatrudnienia – średnio 58%, to osoby długotrwale bezrobotne w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. W celu porównania poziomu bezrobocia długotrwałego przyjęto jako wskaźnik liczbę osób długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców.

Obszary o najwyższym poziomie bezrobocia długotrwałego to:

1. Rychnowy
2. Jagodnik
3. Stoboje
4. Kamiennik Wielki
5. Huta Żuławska

Obszary o najniższym poziomie bezrobocia długotrwałego to:

1. Wilkowo
2. Pomorska Wieś
3. Piastowo
4. Milejewo
5. Ogrodniki

Tabela 3. Poziom długotrwałego bezrobocia

I.p.	nazwa obszaru	liczba bezrobotnych w 2014 r.	liczba bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	liczba osób długotrwanie bezrobotnych w 2014r.	udział osób długotrwanie bezrobotnych w łącznej liczbie bezrobotnych (%)	liczba osób długotrwanie bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców
1.	Huta Żuławska	15	10,27	8	53,33%	5,48
2.	Jagodnik	18	9,73	13	72,22%	7,03
3.	Majewo	15	6,52	11	73,33%	4,78
4.	Milejewo	51	7,28	26	50,98%	3,71
5.	Kamiennik Wielki	63	11,33	36	57,14%	6,47
6.	Ogrodniki	24	6,54	15	62,50%	4,09
7.	Piastowo	12	8,51	5	41,67%	3,55
8.	Pomorska Wieś	16	5,80	9	56,25%	3,26
9.	Rychnowy	7	8,43	6	85,71%	7,23
10.	Stoboje	24	11,43	14	58,33%	6,67
11.	Wilkowo	5	4,67	3	60,00%	2,80
12.	Zajączkowo	14	9,15	8	57,14%	5,23
13.	Zalesie	17	9,24	10	58,82%	5,43

Źródło: opracowanie własne, na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Elblągu.

2.5. *Trendy demograficzne*

Wskaźnik trendów demograficznych obliczono na podstawie danych Urzędu Gminy Milejewo. Warto odnotować, że 12 z 13 obszarów wyznaczonych do rewitalizacji ma dodatni wskaźnik salda migracji. Jako podstawę wyznaczenia wskaźnika, przyjęto saldo migracji oraz liczbę osób w wieku poprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 mieszkańców.. Obliczony w ten sposób syntetyczny wskaźnik wskazał, że największym poziomem negatywnych trendów demograficznych odznaczają się obszary:

1. Rychnowy
2. Zalesie
3. Huta Żuławska
4. Kamiennik Wielki
5. Majewo

Najmniejszym poziomem negatywnych trendów demograficznych odznaczają się obszary:

1. Zajączkowo
2. Pomorska Wieś
3. Jagodnik
4. Ogrodniki
5. Piastowo

Tabela 4. Trendy demograficzne

I.p.	nazwa obszaru	łącznie osoby w wieku poprodukcyjnym w 2014 r.	osoby w wieku poprodukcyjnym jako % ludności ogółem	spadek liczby ludności w wyniku odpływu i zgonów w 2014 r.	spadek liczby ludności na 100 mieszkańców	migracje (osoby napływające - odpływające) w 2014 r.	saldo migracji w przeliczeniu na 100 mieszkańców
1.	Huta Żuławska	20	13,70%	1,00	0,68	6,00	4,11
2.	Jagodnik	22	11,89%	3,00	1,62	10,00	5,41
3.	Majewo	31	13,48%	2,00	0,87	12,00	5,22
4.	Milejewo	80	11,41%	6,00	0,86	33,00	4,71
5.	Kamiennik Wielki	68	12,23%	4,00	0,72	12,00	2,16
6.	Ogrodniki	41	11,17%	4,00	1,09	19,00	5,18
7.	Piastowo	19	13,48%	1,00	0,71	10,00	7,09
8.	Pomorska Wieś	33	11,96%	2,00	0,72	22,00	7,97
9.	Rychnowy	21	25,30%	3,00	3,61	-3,00	-3,61
10.	Stoboje	21	10,00%	5,00	2,38	7,00	3,33
11.	Wilkowo	10	9,35%	1,00	0,93	3,00	2,80
12.	Zajączkowo	17	11,11%	2,00	1,31	10,00	6,54
13.	Zalesie	28	15,22%	2,00	1,09	1,00	0,54

Źródło: opracowanie własne, na podstawie danych Urzędu Gminy Milejewo.

2.6. Poziom edukacji, braki w umiejętnościach

Jako podstawę niniejszego wskaźnika przyjęto liczbę zarejestrowanych bezrobotnych z wykształceniem podstawowym w przeliczeniu na 100 mieszkańców. Dane pozyskano z Powiatowego Urzędu Pracy w Elblągu.

Z badanych obszarów najgorzej wypadają pod tym względem:

1. Stoboje
2. Kamiennik Wielki
3. Ogrodniki
4. Majewo
5. Zajączkowo

Tabela 5. Poziom edukacji

I.p.	nazwa obszaru	bezrobotni z wykształceniem podstawowym w 2014 r.	udział bezrobotnych z wykształceniem podstawowym w ogólnej liczbie bezrobotnych (%)	bezrobotni z wykształceniem podstawowym w przeliczeniu na 100 mieszkańców
1.	Huta Żuławska	3	20,00%	2,05
2.	Jagodnik	4	22,22%	2,16
3.	Majewo	6	40,00%	2,61
4.	Milejewo	16	31,37%	2,28
5.	Kamiennik Wielki	23	36,51%	4,14
6.	Ogrodniki	12	50,00%	3,27
7.	Piastowo	2	16,67%	1,42
8.	Pomorska Wieś	3	18,75%	1,09
9.	Rychnowy	2	28,57%	2,41
10.	Stoboje	12	50,00%	5,71
11.	Wilkowo	2	40,00%	1,87
12.	Zajączkowo	4	28,57%	2,61
13.	Zalesie	4	23,53%	2,17

Źródło: opracowanie własne, na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Elblągu.

2.7. Poziom przestępczości i naruszeń prawa

Dane potrzebne do obliczenia tego wskaźnika pozyskano z Komendy Miejskiej Policji w Elblągu. Jako podstawę do wskazania poziomu przestępczości przyjęto liczbę przestępstw kryminalnych, wykroczeń oraz interwencji domowych zanotowanych w 2014r. Obliczony w ten sposób syntetyczny wskaźnik wskazał, że największym poziomem przestępczości odznaczają się obszary:

1. Jagodnik
2. Zajątkowo
3. Huta Żuławska
4. Stoboje
5. Wilkowo

Najniższym poziomem przestępczości odznaczają się obszary:

1. Kamiennik Wielki
2. Ogrodniki
3. Pomorska Wieś
4. Majewo
5. Rychnowy

Tabela 6. Poziom przestępczości

I.p.	nazwa obszaru	Wykroczenia zanotowane w 2014 r.	Wykroczenia zanotowane w przeliczeniu na 100 mieszkańców	przestępstwa kryminalne zanotowane w 2014 r.	przestępstwa kryminalne w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Interwencje domowe w 2014 r.	Interwencje domowe w przeliczeniu na 100 mieszkańców
1.	Huta Żuławska	4	2,74	0	0	4	2,74
2.	Jagodnik	6	3,24	1	0,54	4	2,16
3.	Majewo	2	0,87	1	0,43	4	1,74
4.	Milejewo	22	3,14	5	0,71	4	0,57
5.	Kamiennik Wielki	3	0,54	2	0,36	4	0,72
6.	Ogrodniki	3	0,82	1	0,27	4	1,09
7.	Piastowo	5	3,55	0	0	4	2,84
8.	Pomorska Wieś	3	1,09	1	0,36	4	1,45
9.	Rychnowy	2	2,41	0	0	3	3,61
10.	Stoboje	0	0,00	4	1,90	4	1,90
11.	Wilkowo	2	1,87	2	1,87	2	1,87
12.	Zajączkowo	1	0,65	2	1,31	4	2,61
13.	Zalesie	1	0,54	1	0,54	4	2,17

Źródło: opracowanie własne, na podstawie danych Komendy Miejskiej w Elblągu.

2.8. Poziom aktywności gospodarczej

Do obliczenia poziomu aktywności gospodarczej na badanych obszarach posłużono się liczbą podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. Podstawę wyznaczenia wskaźnika stanowi przelicznik ilości zarejestrowanych podmiotów na danym obszarze w przeliczeniu na 100 mieszkańców.

Obszary, które charakteryzują się najniższą aktywnością gospodarczą to:

1. Huta Żuławska
2. Majewo
3. Stoboje
4. Zalesie
5. Ogrodniki

Tabela 7. Poziom aktywności gospodarczej

I.p.	nazwa obszaru	liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2014 r.	liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców
1.	Huta Żuławska	1	0,68
2.	Jagodnik	7	3,78
3.	Majewo	13	5,65
4.	Milejewo	5	0,71
5.	Kamiennik Wielki	37	6,65
6.	Ogrodniki	7	1,91
7.	Piastowo	8	5,67
8.	Pomorska Wieś	10	3,62
9.	Rychnowy	3	3,61
10.	Stoboje	2	0,95
11.	Wilkowo	3	2,80
12.	Zajączkowo	8	5,23
13.	Zalesie	3	1,63

Źródło: opracowanie własne, na podstawie danych Urzędu Gminy Milejewo.

2.9. Szczególnie zniszczone otoczenie - budynki do rozbiórki

Dane na temat liczby planowanych do rozbiórki obiektów pozyskano z Urzędu Gminy Milejewo. Według zebranych informacji na terenie gminy Milejewo w latach 2015-2020 jest przewidzianych do rozbiórki łącznie jedenaście budynków, z czego najwięcej – 5, przypada na miejscowość Majewo . W pozostałych miejscowościach nie przewiduje się żadnych działań w przedmiotowym zakresie .

Tabela 8. Poziom degradacji infrastruktury

l.p.	nazwa obszaru	budynki planowane do rozbiórki na lata 2015-2020
1.	Huta Żuławska	1
2.	Jagodnik	0
3.	Majewo	5
4.	Milejewo	1
5.	Kamiennik Wielki	4
6.	Ogrodniki	0
7.	Piastowo	0
8.	Pomorska Wieś	0
9.	Rychnowy	0
10.	Stoboje	0
11.	Wilkowo	0
12.	Zajączkowo	0
13.	Zalesie	0

Źródło: opracowanie własne, na podstawie danych Urzędu Gminy Milejewo.

3. Podsumowanie

W celu dokonania wyboru obszarów, które powinny zostać wpisane do lokalnego programu rewitalizacji dokonano uszeregowania badanych obszarów pod kątem wielkości każdego ze wskaźników. W zależności od pozycji, którą dany obszar zajął pod względem określonego wskaźnika przypisano mu punktacje od 1 do 13. Następnie zsumowano wyniki pod względem poszczególnych wskaźników, dzięki czemu uzyskano jeden, syntetyczny wskaźnik określający poziom natężenia niekorzystnych zjawisk na badanym obszarze. Na jego podstawie uszeregowano badane obszary i wskazano te, które należy objąć programem rewitalizacji – mając na uwadze, że ich łączna powierzchnia nie może przekroczyć 20% powierzchni gminy, a liczba ludności, która je zamieszkuje nie może być wyższa niż 30% mieszkańców gminy.

W ten sposób wyodrębniono trzy obszary:

1. Stoboje
2. Zalesie
3. Kamiennik Wielki

Łączna liczba ludności wszystkich jedenastu obszarów stanowi 28,45% ludności gminy, natomiast ich powierzchnia odpowiada 1,13% powierzchni gminy. Najbardziej korzystne parametry spośród analizowanych obszarów posiada Pomorska Wieś.

W trakcie prac konsultacyjnych z Urzędem Gminy Milejewo zdecydowano o rozszerzeniu obszarów podlegających rewitalizacji o następujące tereny:

1. Huta Żuławska: działki: 125/1; 125/2; 127.
2. Jagodnik: działki 92/4; 146/9.
3. Majewo: działki nr: 63; 116; 145.
4. Milejewo: działka nr 56/9.
5. Kamiennik Wielki: działki nr: 311; 313; 323/2; 337; 482; 623.
6. Stoboje: działki nr: 8; 123.
7. Ogrodniki: działki nr: 124;152.
8. Piastowo: działki nr: 74;75.
9. Pomorska Wieś: działki nr: 27; 29; 36
10. Rychnowy: działki nr: 82; 83; 84
11. Wilkowo: działki nr: 255
12. Zajączkowo: działki nr: 92;98.

13. Zalesie: działki nr: 55; 56; 3/30 .

Z uwagi na brak ludności na powyższych terenach, obszary te nie mogą być zbadane pod kątem przyjętych wskaźników, jednak wpisanie ich do programu jest możliwe bez przekraczania warunków brzegowych dla programu rewitalizacji – uwzględniając wskaźnik obszarów powierzchni gminy. Przedmiotowe obszary mają istotne znaczenie w zakresie rewitalizacji całej gminy, które wiąże się z działaniami w obszarze społecznym i gospodarczym – planowane są na powyższych terenach działania obejmujące wymienione zakresy, wpisujące się w definicję rewitalizacji. Łączna powierzchnia obszaru, który zostanie wpisany do lokalnego programu rewitalizacji wynosi **1,23%** powierzchni gminy.

Tabela 9. Dane zbiorcze - pozycjonowanie wszystkich obszarów

L.p.	Nazwa obszaru	Pozycja obszaru według: (skala od 1 do 41, gdzie 1-najlepszy, 41-najgorszy wskaźnik)								Suma wskaźników	Pozycja obszaru (natężenie niekorzystnych zjawisk)	Procent ludności gminy	Procent pow. gminy
		Gęstość zaludnienia	Poziom ubóstwa	Poziom bezrobocia długotrw.	Trendy demograf.	Poziom edukacji	Poziom przestęp.	Poziom aktywności gosp.	Budynki do rozbiórki				
1.	Huta Żuławska	3	5	9	8	4	7	13	10	59	4	4,37%	0,42%
2.	Jagodnik	2	2	12	4	5	9	5	1	40	10	5,54%	0,62%
3.	Majewo	10	4	6	5	9	6	3	13	56	6	6,89%	0,33%
4.	Milejewo	8	1	4	7	7	7	12	10	56	7	20,99%	1,16%
5.	Kamiennik Wielki	9	8	10	11	12	3	1	12	66	3	16,65%	0,83%
6.	Ogrodniki	6	10	5	6	11	4	9	1	52	8	10,99%	0,68%
7.	Piastowo	11	7	3	2	2	7	2	1	35	11	4,22%	0,15%
8.	Pomorska Wieś	4	9	2	1	1	5	6	1	29	13	8,27%	0,55%
9.	Rychnowy	5	6	13	13	8	6	7	1	59	4	2,49%	0,15%
10.	Stoboje	13	13	11	9	13	7	11	1	78	1	6,29%	0,14%
11.	Wilkowo	1	3	1	10	3	7	8	1	34	12	3,20%	0,96%
12.	Zajączkowo	7	11	7	3	10	8	4	1	51	9	4,58%	0,28%
13.	Zalesie	12	12	8	12	6	6	10	1	67	2	5,51%	0,17%

Źródło: opracowanie własne.

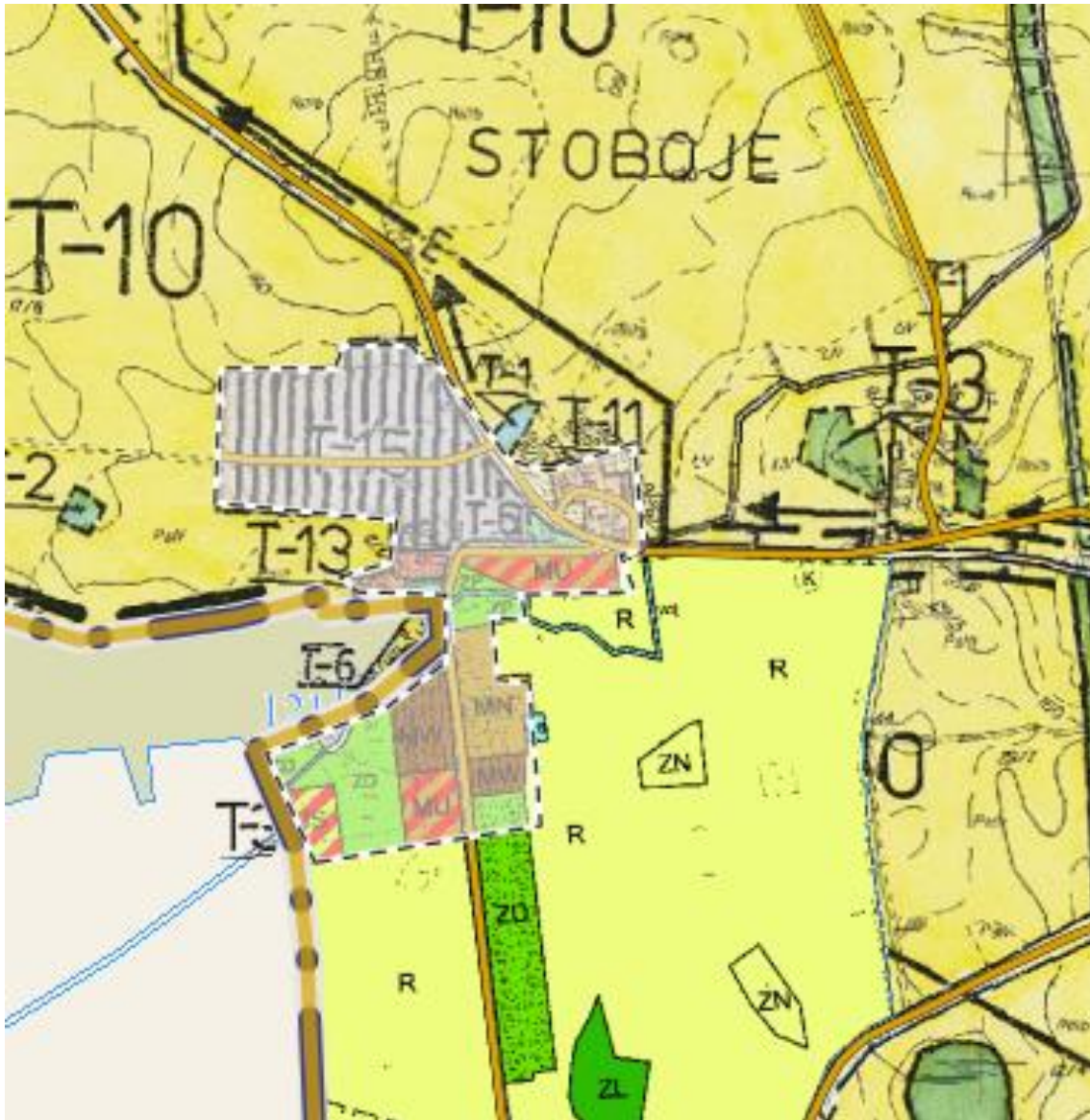
Tabela 10. Dane zbiorcze - obszary zdegradowane

Nazwa obszaru	Gęstość zaludnienia	Poziom ubóstwa	Poziom bezrobocia długotr.	Trendy demograf.	Poziom edukacji	Poziom przestęp.	Poziom aktywności gospodarczej	Budynki do rozbioru	Suma wskaźników	Pozycja obszaru (natężenie niekorzystnych zjawisk)	Procent ludności gminy	Procent pow. gminy	
Stoboje	13	13	11	9	13	7	11	1	78	1	6,29%	0,14%	
Zalesie	12	12	8	12	6	6	10	1	67	2	5,51%	0,17%	
Kamiennik Wielki	9	8	10	11	12	3	1	12	66	3	16,65%	0,83%	
											Odsetek ludności obszarów kryzysowych	28,45%	
											Odsetek pow. obszarów kryzysowych		1,23%

Źródło: opracowanie własne.

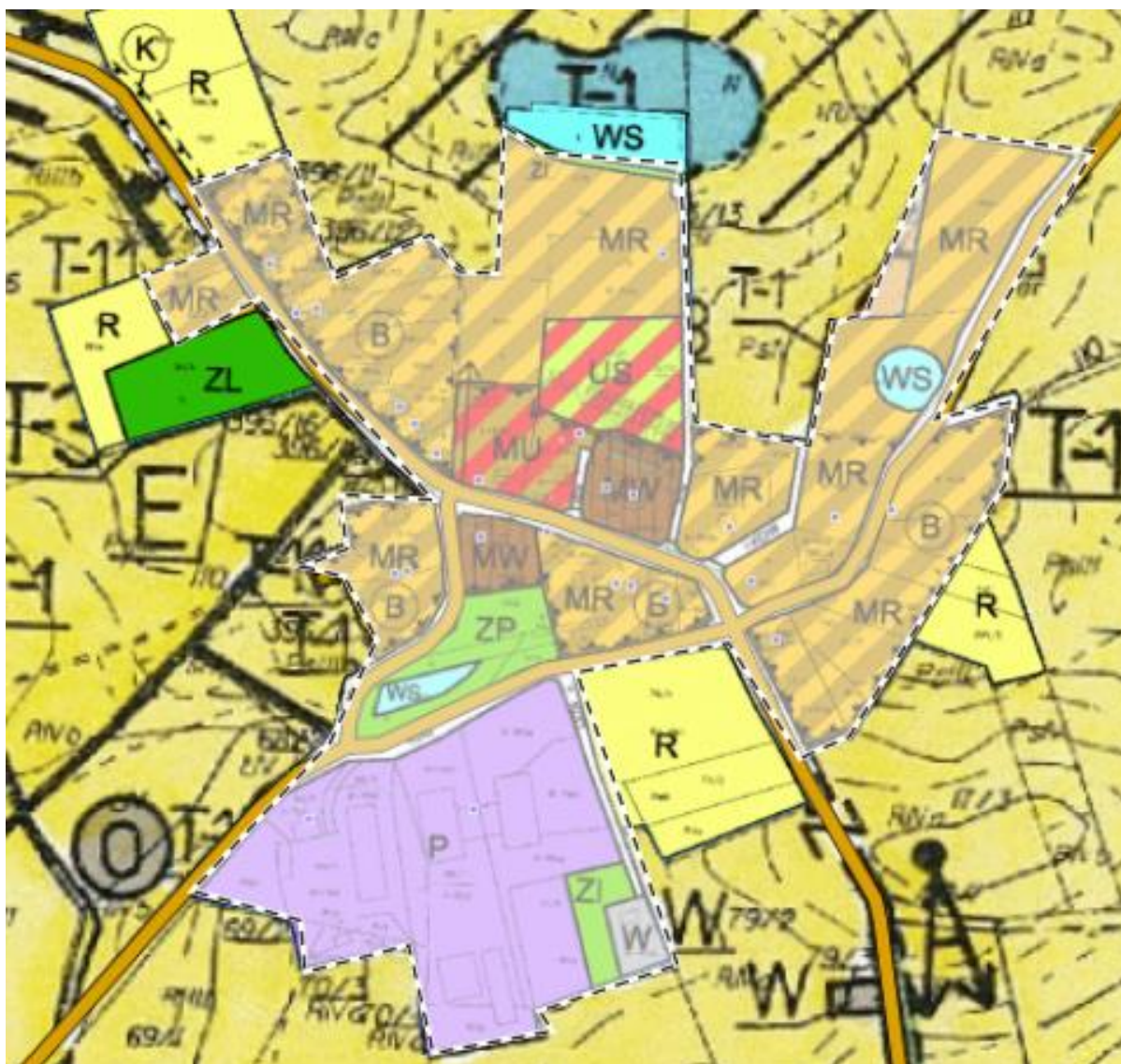
4. Mapy obszarów podlegających rewitalizacji

Poniższe mapy przedstawiają obszary rewitalizacyjne, które zostały określone na podstawie wybranych wskaźników zbiorczych jako tereny problemowe z kumulacją czynników kryzysowych

Rys. 1. Stoboje

Źródło: Urząd Gminy Milejewo

Rys. 2. Zalesie

Źródło: Urząd Gminy Milejewo

Rys. 3. Kamiennik Wielki
Źródło: Urząd Gminy Milejewo

5. Ankiety rewitalizacyjne

W ramach prowadzenia konsultacji społecznych Programu, zostały rozpowszechnione wśród jego interesariuszy formularze ankietowe, dotyczące kluczowych zagadnień rewitalizacji na terenie gminy Milejewo. Formularz składał się z dziewięciu pytań, z czego w ośmiu ankietowany mógł wskazać jedną lub dwie z podanych odpowiedzi, albo dopisać własną. Natomiast ostatnie pytanie miało charakter otwarty dotyczący przedstawienia własnego zdania na tematy związane z rewitalizacją, a które mogły nie zawierać się w ocenie ankietowanego, w pierwszych ośmiu pytaniach.

Badanie zostało przeprowadzone na przełomie sierpnia i września 2015 r., poprzez przesłanie formularza drogą elektroniczną, pocztą lub osobiste doręczenie do Urzędu Gminy w Milejewie. Łącznie wpłynęły trzydzieści dwa formularze ankietowe.

5.1. Formularz ankietowy

Formularz ankietowy skierowany do instytucji, organizacji oraz osób fizycznych z terenu gminy Milejewo .

- 1) Który z poniższych wskaźników społeczno-gospodarczych w Państwa ocenie ma najważniejsze znaczenie dla oceny sytuacji na danym obszarze kryzysowym?

Proszę przypisać wagę dla każdego wskaźnika od 1 do 10, gdzie 1 oznacza znikome znaczenie, a 10 znaczenie priorytetowe.

- a) gęstość zaludnienia
- b) poziom ubóstwa
- c) poziom bezrobocia (długotrwałego)
- d) niestabilne trendy demograficzne
- e) poziom edukacji, braki w umiejętnościach
- f) poziom przestępczości i naruszeń prawa
- g) poziom aktywności gospodarczej
- h) szczególnie zniszczone otoczenie - budynki do rozbiórki

- 2) Proszę wskazać **jedną** główną przyczynę ubóstwa w miejscowościach na terenie gminy Milejewo:

- a) sytuacja życiowa np.: uzależnienia, wielodzietność, niepełnosprawność, choroby, rozpad rodziny, etc.,
- b) sytuacja zawodowa np.: brak wykształcenia, brak kwalifikacji zawodowych, brak doświadczenia zawodowego,

- c) niewydolność instytucji rynku pracy,
- d) niewydolność instytucji opieki społecznej,
- e) brak skoordynowanych działań instytucji działających w obszarze ubóstwa
- f) inne, jakie?

3) Jakie w Państwa ocenie należy podjąć działanie aby efektywnie przywrócić osoby długotrwale bezrobotne na terenie gminy Milejewo na rynek pracy?

(proszę wskazać tylko **jedną** odpowiedź)

- a) tworzenie projektów szkoleniowo - doradczych - uwzględniających złożoność sytuacji osobistej (życiowa i zawodowa) osób bezrobotnych,
- b) zacieśnienie współpracy instytucji rynku pracy - poprzez m.in. wypracowanie schematów wsparcia dla osób bezrobotnych uwzględniających lokalne uwarunkowania,
- c) wsparcie rozwoju podmiotów ekonomii społecznej – np. tworzenie spółdzielni socjalnych lub/i Klubów Integracji Społecznej oraz Centrów Integracji Społecznej,
- d) ograniczenie dostępu do systemu opieki społecznej osobom nieuprawnionym – np. działającym w „szarej strefie”,
- e) rozbudowa systemu ulg i zwolnień dla podmiotów prywatnych generujących nowe miejsca pracy,
- f) Inne, jakie?

4) Jakie działania będą sprzyjały zmianie ustabilizowaniu negatywnych trendów demograficznego, na terenie gminy Milejewo?

(proszę wskazać **dwie** odpowiedzi)

- a) rozbudowanie systemu wsparcia dla rodzin wielodzietnych w gminie,
- b) zwiększenie ilości mieszkań socjalnych,
- c) system wsparcia dla najzdolniejszych absolwentów,
- d) wzrost nakładów na instytucje kultury i na wydarzenia kulturalne,
- e) wsparcie tworzenia nowych miejsc pracy
- f) Inne, jakie?

5) Czy Państwa zdaniem niski poziom wykształcenia osób bezrobotnych (gimnazjalne i niższe) ma zasadnicze znaczenie jako czynnik uniemożliwiający podjęcie zatrudnienia?

- a) TAK
- b) NIE

- c) Trudo powiedzieć
- 6) Czy Państwa zdaniem w przypadku osób bezrobotnych o niskim poziomie wykształcenia efektywnym działaniem na rzecz zatrudnienia będzie:
- (proszę wskazać max. **dwie** odpowiedzi)
- a) umożliwienie kontynuacji nauki dla wszystkich grup wiekowych w/w osób
 - b) umożliwienie kontynuacji nauki dla w/w osób, w wybranych przedziałach wiekowych
 - c) umożliwienie nabycia nowych kompetencji zawodowych, bez kontynuacji nauki
 - d) umożliwienie nabycia nowych kompetencji zawodowych z jednoczesnym kontynuowaniem nauki dla wszystkich grup wiekowych w/w osób,
 - e) umożliwienie nabycia nowych kompetencji zawodowych z jednoczesnym kontynuowaniem nauki dla w/w osób, w wybranych przedziałach wiekowych,
 - f) rozwój programów zatrudnieniowych w ramach środków z budżetu centralnego i samorządowego, takich jak: roboty publiczne, prace interwencyjne, prace społecznie użytecznych,
 - g) Inne, jakie?
- 7) Jakie działania w Państwa ocenie mogłyby bezpośrednio wpłynąć na poziom bezpieczeństwa w gminie Milejewo?
- (proszę wskazać max. **jedną** odpowiedź)
- a) rozbudowa stref monitoringu,
 - b) specjalne programy dla tzw. trudnej młodzieży,
 - c) specjalne programy dla mieszkańców miejscowości z najwyższym odsetkiem popełnianych czynów zabronionych,
 - d) zwiększenie ilości patroli policyjnych,
 - e) Inne, jakie?
- 8) W jaki sposób w Państwa ocenie można podnieść poziom aktywności gospodarczej mieszkańców gminy Milejewo?
- (proszę wskazać max. **jedną** odpowiedź)
- a) promowanie różnorodnych form samozatrudnienia,
 - b) programy wsparcia szkoleniowo-doradczego dla osób zainteresowanych w tworzeniu własnej działalności gospodarczej,
 - c) programy wsparcia finansowego dla osób zainteresowanych w tworzeniu własnej działalności gospodarczej,

- d) rozbudowanie systemu ulg i zwolnień dla podmiotów prywatnych inwestujących na terenie gminy,
 - e) tworzenie specjalnych stref na terenie gminy, objętych preferencyjnymi warunkami dla działalności gospodarczej,
 - f) Inne, jakie?
- 9) Jeżeli chcą Państwo podzielić się z nami innymi uwagami dotyczącymi rewitalizacji gminy Milejewo, prosimy poniżej o przedstawienie opinii w kilku zdaniach.

5.2. Ocena wskaźników społeczno-gospodarczych

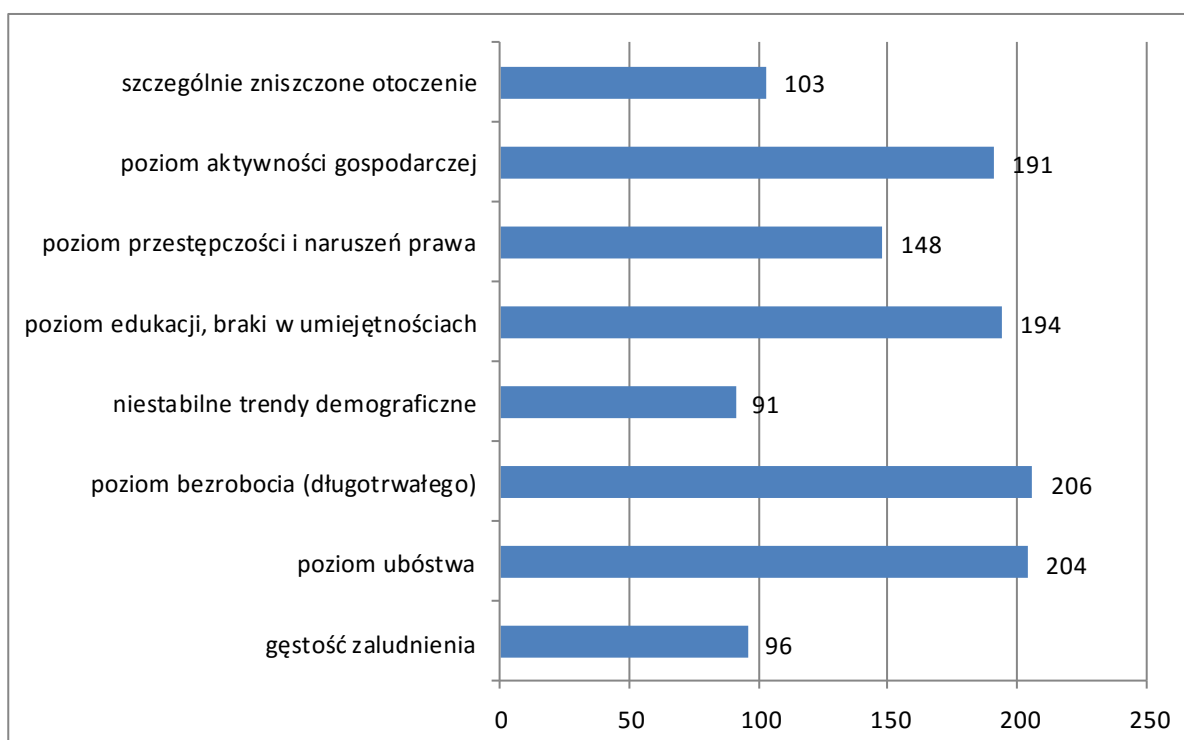
Ankietowani oceniali wagę każde ze wskaźników w skali od 1 do 10, gdzie 1 oznaczało znikome znaczenie, a 10 znaczenie priorytetowe. Następnie wszystkie odpowiedzi zostały zsumowane i na tej podstawie została określona kolejność wskaźników w ujęciu wartościowym.

Uczestnicy badania do najważniejszych wskaźników określające poziom degradacji danego obszaru zaliczyli:

1. Poziom bezrobocia (długotrwałego)
2. Poziom ubóstwa.
3. Poziom edukacji, braki w umiejętnościach
4. Poziom aktywności gospodarczej

Jako najmniej istotny czynnik uznano niestabilne trendy demograficzne.

Wykres 1. Waga przyjętych wskaźników wg. ankietowanych.

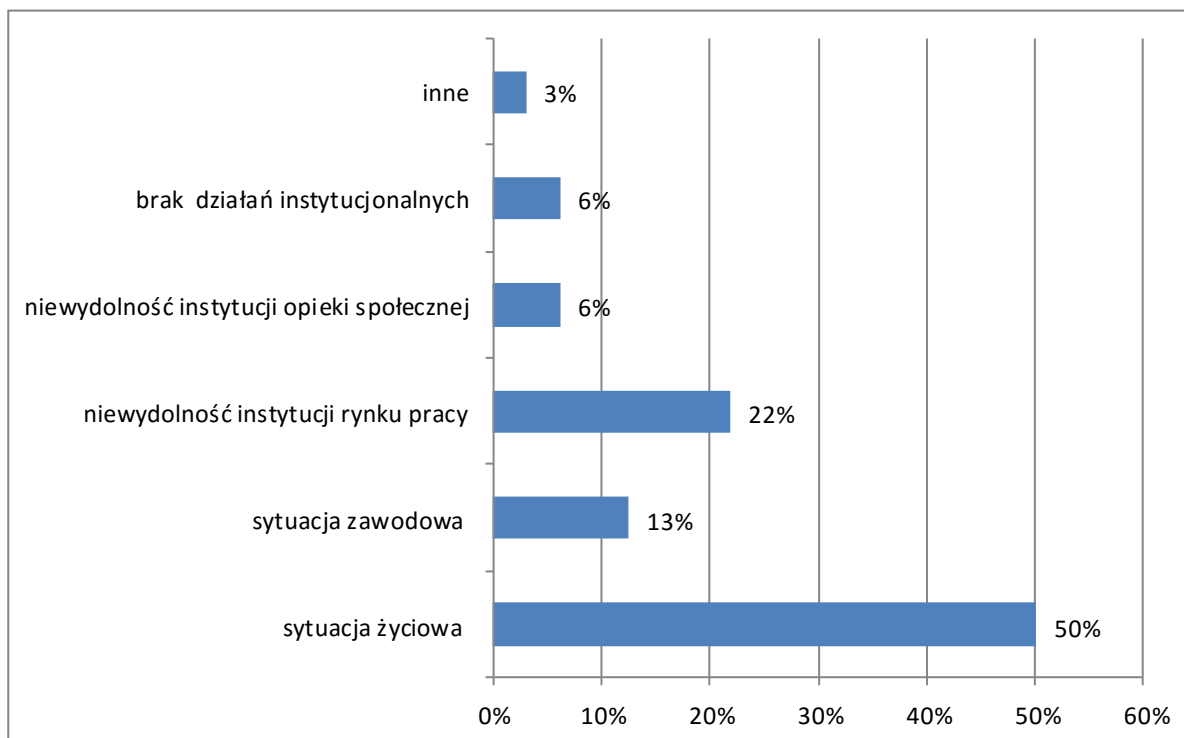

Źródło: opracowanie własne, na podstawie ankiet rewitalizacyjnych.

5.3. Ubóstwo - przyczyny

Spośród wskazań w pytaniu przyczyn ubóstwa, ankietowani w 16 przypadkach, co stanowiło 50% wszystkich odpowiedzi, wskazali na sytuację życiową, jak główny czynnik wywierający wpływ na przedmiotowe zjawisko na terenie gminy Milejewo. Kolejnym jest niewydolność instytucji rynku pracy. Natomiast w opinii 1/5 respondentów, przyczyną obecności ubóstwa jest niewłaściwe działania instytucji rynku pracy.

Wykres 2. Przyczyny ubóstwa.

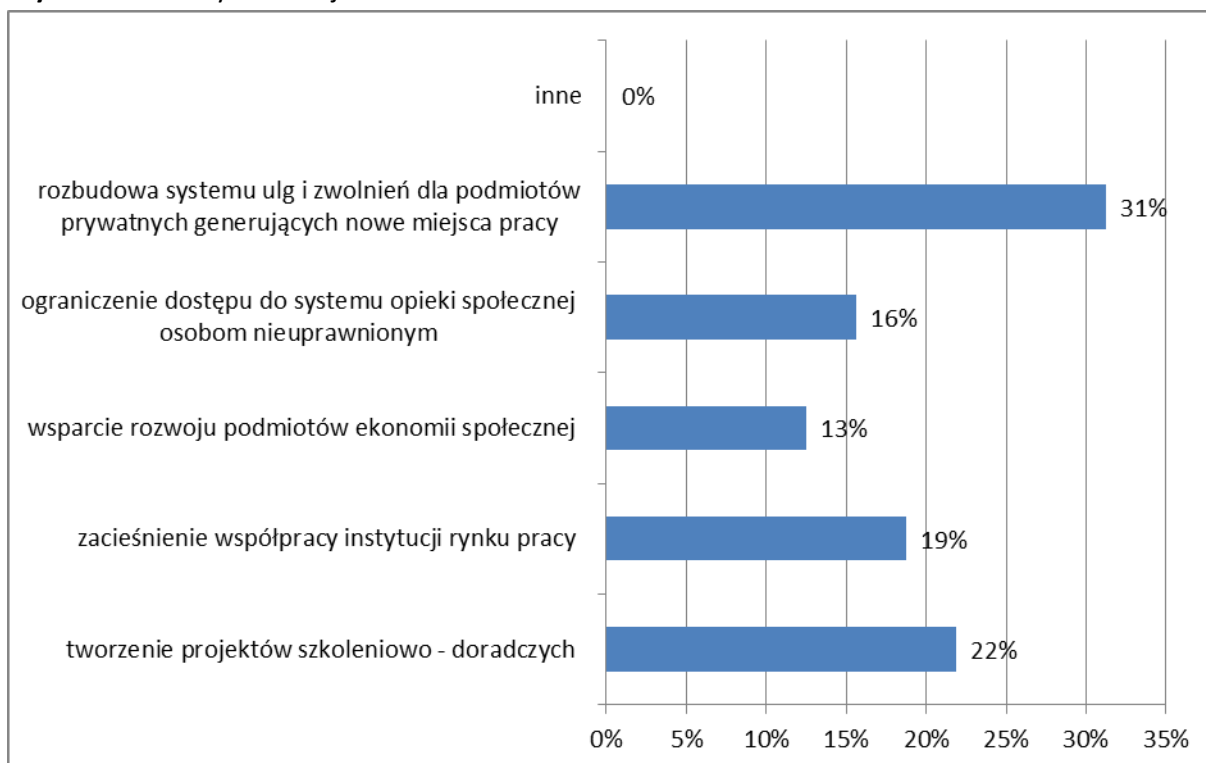

Źródło: opracowanie własne, na podstawie ankiet rewitalizacyjnych.

5.4. Długotrwałe bezrobocie – propozycje rozwiązań problemu.

Respondenci mieli wskazać najlepsze rozwiązania problemu długotrwałego bezrobocia na terenie gminy Milejewo. Do wyboru było sześć odpowiedzi, w tym możliwość podania autorskiego rozwiązania problemu. Najwięcej wskazań dotyczyło rozbudowy systemu ulg i zwolnień dla podmiotów prywatnych, jako efektywnej metody przeciwdziałania bezrobociu. Pozostałe odpowiedzi posiadały stosunkowo zbliżone wartości.

Wykres 3. Metody likwidacji bezrobocia.

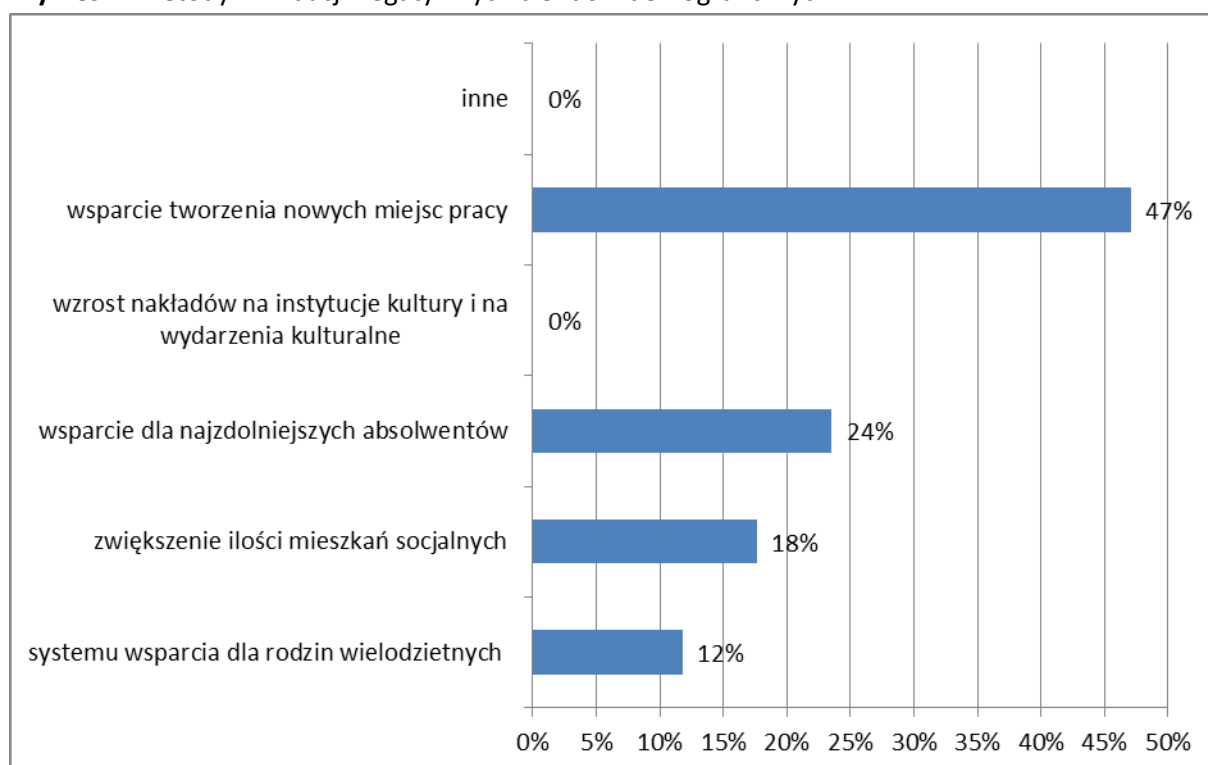

Źródło: opracowanie własne, na podstawie ankiet rewitalizacyjnych.

5.5. Negatywne trendy demograficzne - propozycje rozwiązań problemu.

Pytanie dotyczyło sposobów rozwiązania negatywnych trendów demograficznych, występujących na terenie gminy Milejewo. W opinii respondentów najskuteczniejszym sposobem jest wspieranie tworzenia nowych miejsc pracy – niespełna 50% wskazań. W następnej kolejności istotnym czynnikiem według ankietowanych jest system wsparcia dla najzdolniejszych absolwentów. Na uwagę zasługują fakt, że działania w obszarze kultury nie mają większego znaczenia dla ankietowanych w zmianie negatywnych trendów.

Wykres 4. Metody likwidacji negatywnych trendów demograficznych.

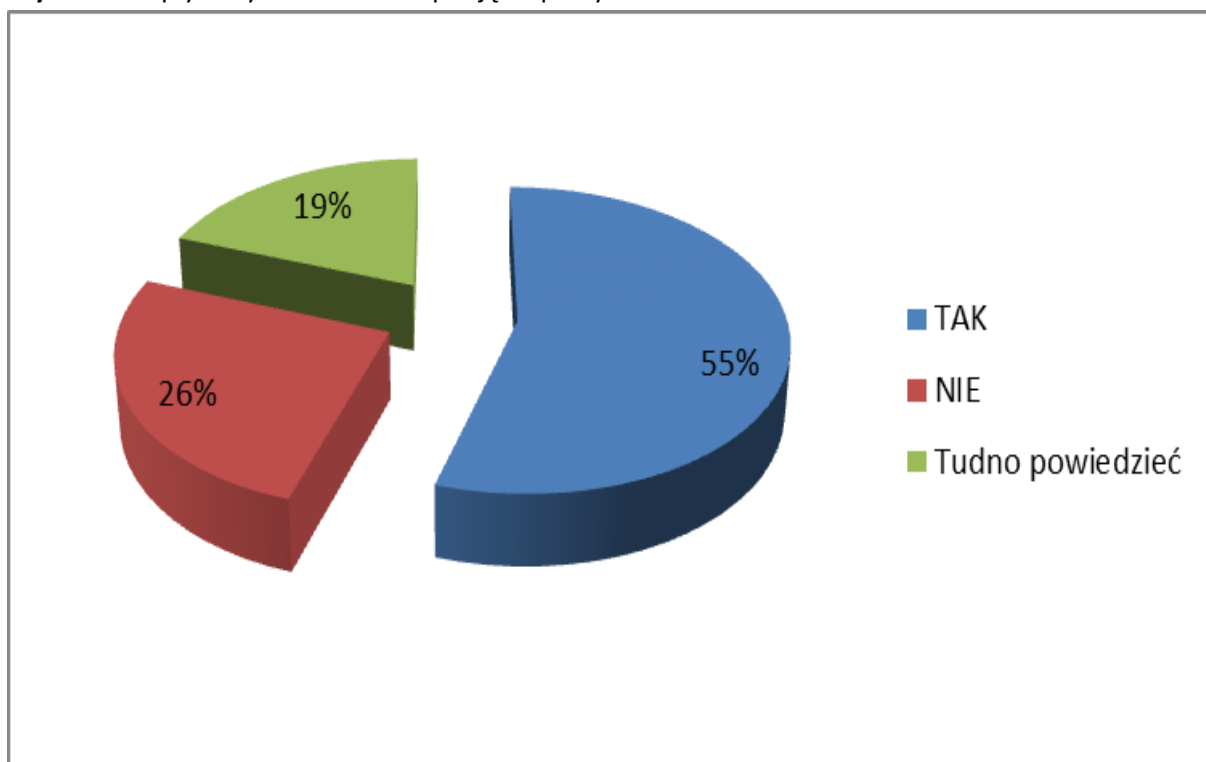

Źródło: opracowanie własne, na podstawie ankiet rewitalizacyjnych.

5.6. Poziom wykształcenia, a możliwości pozyskania stałego zatrudnienia.

Pytanie dotyczyło ustalenia związku pomiędzy wymienionymi czynnikami i według opinii osób udzielających odpowiedzi taki relacja nie jest jednoznaczna. W opinii 55% poziom wykształcenie ma zasadniczy wpływ na możliwości podjęcia pracy na terenie gminy Milejewo. Jednak w opinii 26% posiadane wykształcenie nie wpływa na możliwości uzyskania oferty zatrudnienia, natomiast 19% udzielonych odpowiedzi nie było rozstrzygających w analizowanej kwestii.

Wykres 5. Wpływ wykształcenia na podjęcie pracy.

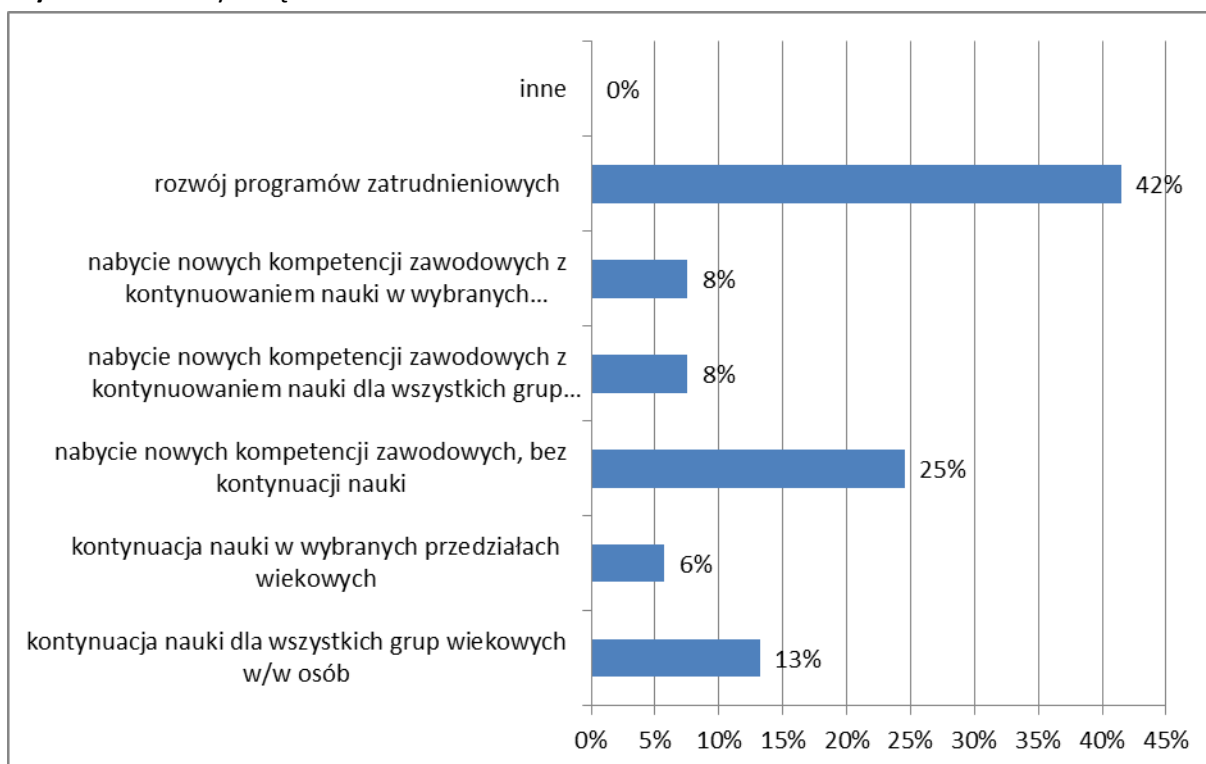
Źródło: opracowanie własne, na podstawie ankiet rewitalizacyjnych.

5.6.1. Propozycje rozwiązań problemu.

W pytaniu uzupełniającym dotyczącym możliwości i szans na zatrudnienie dla osób, które posiadają niskie wykształcenie respondenci wskazali, że jest to możliwe przede wszystkim przy wykorzystaniu programów generujących miejsca pracy np. w ramach robót publicznych, czy prac interwencyjnych. W opinii respondentów kolejnym elementem poprawy sytuacji osób z niskim wykształceniem na rynku pracy jest tworzenie programów podnoszących kwalifikacje zawodowe, bez konieczności podejmowania nauki.

Udzielone odpowiedzi na niniejsze pytanie korelują z odpowiedziami na pytanie poprzednie, tzn. w opinii respondentów posiadanie lepszego wykształcenia nie jest kluczowym czynnikiem zwiększającym możliwości zatrudnienia na rynku.

Wykres 6. Metody zwiększania szans na zatrudnienie.

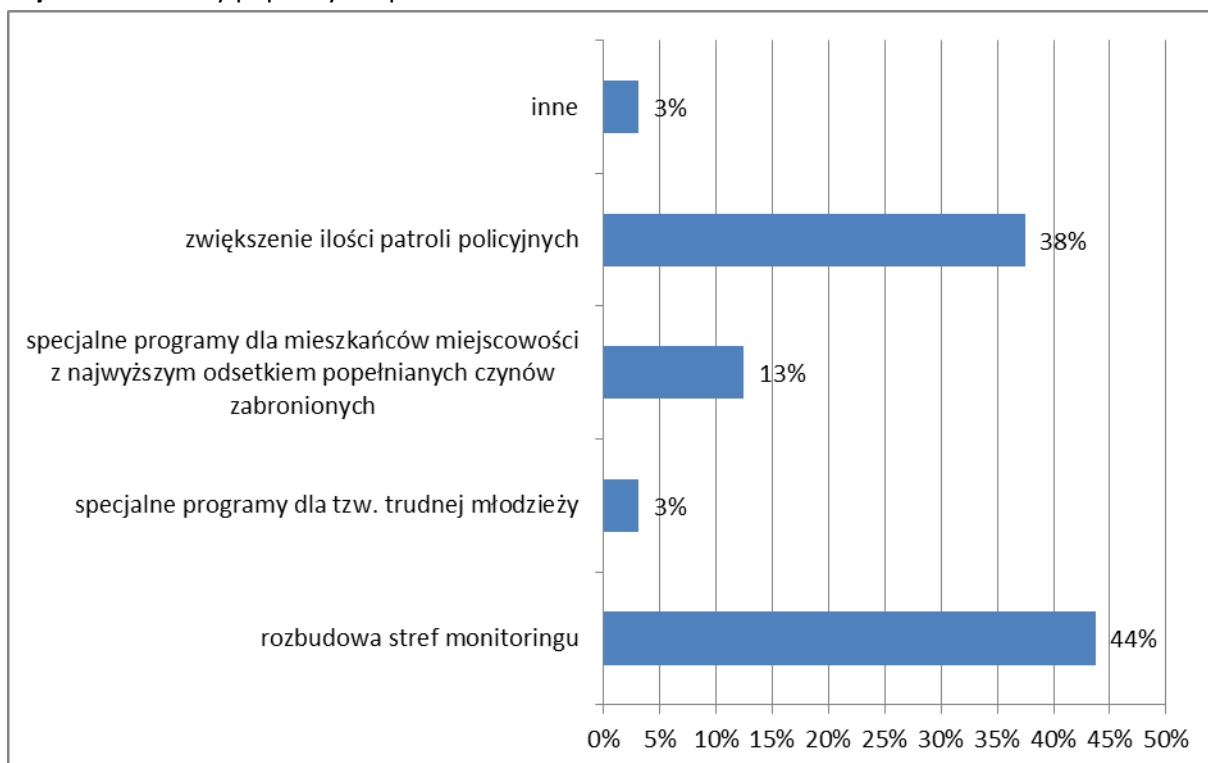

Źródło: opracowanie własne, na podstawie ankiet rewitalizacyjnych.

5.7. Bezpieczeństwo mieszkańców – propozycje rozwiązań problemu.

Ankietowani zostali zapytani o kwestie rozwiązania problemów z bezpieczeństwem na terenie gminy, ze wskazaniem głównych działań mających na celu poprawę sytuacji. W przedmiotowej sprawie według udzielających odpowiedzi najbardziej efektywnymi działaniami będzie rozbudowa stref monitoringu oraz zwiększenie ilości patroli policyjnych – odpowiednio 44% i 38% odpowiedzi.

Wykres 7. Metody poprawy bezpieczeństwa mieszkańców.

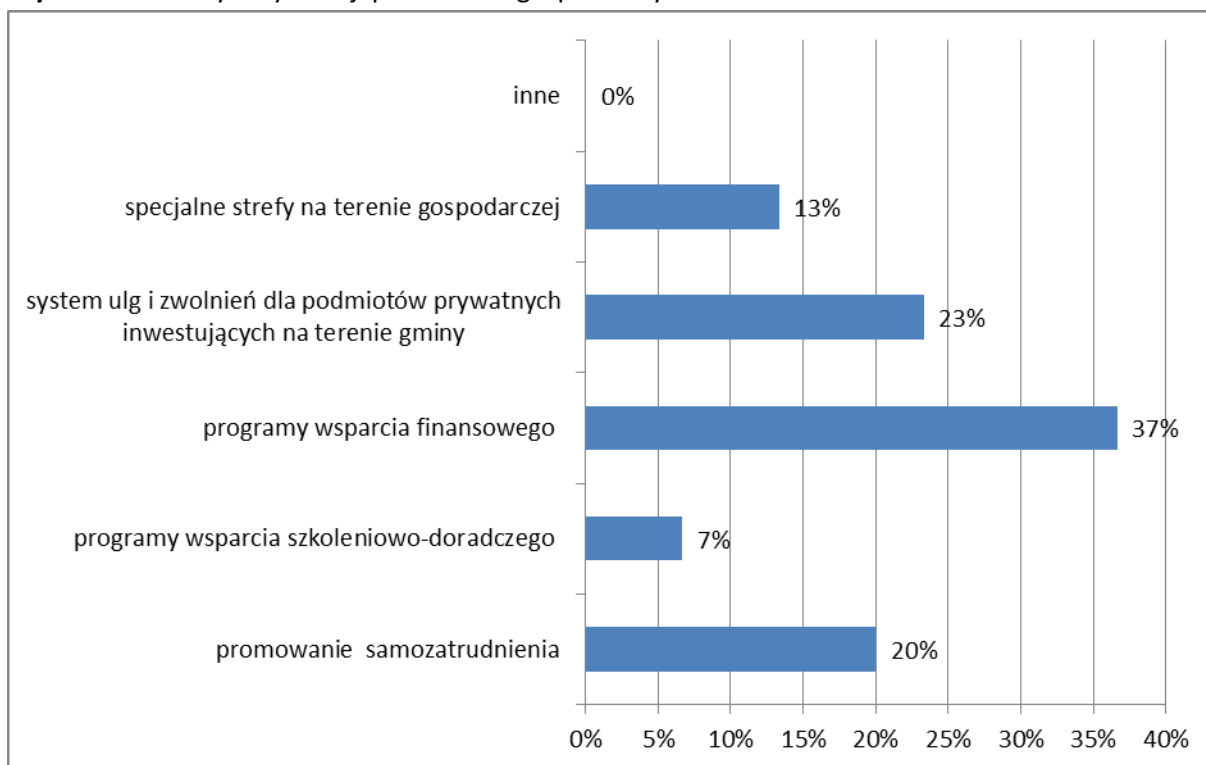

Źródło: opracowanie własne, na podstawie ankiet rewitalizacyjnych.

5.8. Wzrost aktywności gospodarczej – propozycje rozwiązań problemu.

Najbardziej efektywną formą wsparcia dla mieszkańców gminy Milejewo w opinii respondentów będą specjalne programy wsparcia finansowego, takiej odpowiedzi udzieliło 37% ankietowanych. W dalszej kolejności czynnikami sprzyjającymi wzrostowi ilości firm działających na terenie gminy ma promowanie samozatrudnienia oraz system ulg i zwolnień dla inwestorów.

Wykres 8. Metody aktywizacji podmiotów gospodarczych.

Źródło: opracowanie własne, na podstawie ankiet rewitalizacyjnych.

6. Spis rysunków, tabel i wykresów

6.1. Spis rysunków

Rys. 1. Stoboje	25
Rys. 2. Zalesie	26
Rys. 3. Kamiennik Wielki	27

6.2. Spis tabel

Tabela 1. Powierzchnia obszarów i gęstość zaludnienia	9
Tabela 2. Poziom ubóstwa	11
Tabela 3. Poziom długotrwałego bezrobocia	13
Tabela 4. Trendy demograficzne	15
Tabela 5. Poziom edukacji	16
Tabela 6. Poziom przestępczości	18
Tabela 7. Poziom aktywności gospodarczej	19
Tabela 8. Poziom degradacji infrastruktury	20
Tabela 9. Dane zbiorcze - pozycjonowanie wszystkich obszarów	23
Tabela 10. Dane zbiorcze - obszary zdegradowane	24

6.3. Spis wykresów

Wykres 1. Waga przyjętych wskaźników wg. ankietowanych	32
Wykres 2. Przyczyny ubóstwa.	33
Wykres 3. Metody likwidacji bezrobocia.....	34
Wykres 4. Metody likwidacji negatywnych trendów demograficznych.....	35
Wykres 5. Wpływ wykształcenia na podjęcie pracy.....	36
Wykres 6. Metody zwiększania szans na zatrudnienie.	37
Wykres 7. Metody poprawy bezpieczeństwa mieszkańców.....	38
Wykres 8. Metody aktywizacji podmiotów gospodarczych.....	39